

הישיבה המאיתים שלושים ושתיים (רלב)

ביום כ"ז בטבת התשנ"ז (6 בינואר 1997) בשעה 16.00, בבית האקדמיה בירושלים.

הנוכחים: החברים ארי אבנר, עוזי אורנן, משה אזר, שרגא אירמאי, יהושע בלאו, זאב בן-חיים, משה בר-אשר (י"ר), גדעון גולדנברג, אהרן דותן, ישראל ייבין, אהרן מגד, שלמה מורג, עמוס עוז, גד בן-עמי צרפתי, מנחם צבי קדרי, יהודה רצהבי ודוד שחר; המנהל הכללי נתן אפרתי.

סדר היום: א. תנחומים

ב. אישור תקציב האקדמיה לשנת 1997

ג. בחירת חברים חדשים

ד. בחירות לוועדים

א. תנחומים

נשיא האקדמיה מ' בר-אשר הביע את תנחומי האקדמיה למשפחותיהם של שניים מחברי האקדמיה שהלכו לעולמם, הפרופ' מאיר ולנשטיין, חבר כבוד של האקדמיה, והפרופ' דוד טנא. חברי האקדמיה כיבדו את זכרם בקימה.

ב. אישור תקציב האקדמיה לשנת 1997

הצעת התקציב המפורטת לשנת 1997 בליווי דברי הסבר נשלחה לחברים. על פי התקנון נידונה הצעת התקציב בוועד האמרכלי ובמנהלת האקדמיה ואושרה. כעת היא מובאת לאישור המליאה.

מנכ"ל האקדמיה נתן אפרתי סקר את הצעת התקציב לשנת 1997.

תוספת חד-פעמית לתקציב 1996: פיתוח ובנייה

עלות תוספת הבנייה באקדמיה (תוספת קומה לבניין א'; שינוי אולם הספרייה; בניית אגף לבניין ב', כולל פיתוח, הרחבת חנייה וכיו"ב) הוערכה בסכום של 3.5 מיליוני ש"ח.

בשלהי שנת התקציב 1996 עתידה האקדמיה לקבל ממשרד החינוך והתרבות סכום חד-פעמי של מיליון ש"ח לתקציב השוטף, המיועד למעשה לממן עבודות תשתית הקשורות לבנייה (חפירת תעלה והנחת כבל להספקת חשמל); הסבת אולם בן-יהודה לאולם עבודה בגין מצוקת חדרים; הרחבת מערכת התקשורת ורכישת תכנות למחשבים; העמדת תקליטורים של מאגרי המידע לרשות הציבור.

הכנסות

1. משרד החינוך והתרבות נושא באחריות המרכזית לכיסוי תקציבה הקבוע של האקדמיה. השנה לא זו בלבד שלא התממשו הבטחות ראשי משרד החינוך להגדיל את בסיס התקציב הקבוע של האקדמיה, אלא שבעקבות הוראת משרד האוצר קוצץ תקציבה של האקדמיה ב-10% במונחים ריאליים לעומת אשתקד.

2. סעיף "הכנסות עצמיות":

א. שירותי ייעוץ לשוניים שהאקדמיה מעניקה לכלי התקשורת האלקטרוניים (רדיו, טלוויזיה).

ב. מכירת פרסומי האקדמיה (כתבי העת לשוננו, לשוננו לעם; זיכרונות האקדמיה, עלוני למד לשונך, ספרים בסדרה מקורות ומחקרים, מילונים, כללים וכיו"ב).

ג. שירותי ההוצאה לאור: בעבר שילמה האקדמיה סכומים נכבדים לגורמים חיצוניים שהוציאו לאור את פרסומיה. בשנים האחרונות סכומים אלו נחסכים בחלקם. זאת ועוד, אנו מציעים את שירותינו בהוצאה לאור של פרסומים מדעיים בלשון המחייבים מיומנות מיוחדת (ניקוד, שילוב לשונות, התקנה וכיו"ב) לגורמים אקדמיים חיצוניים.

ד. גיוס כספים ממוסדות ומגופים שונים למפעלים מוגדרים, בעיקר להכנת מילונים מקצועיים.

ה. תמיכת משפחת איזקסון במכון מזי"א באמצעות חברת "גוש" בע"מ: בשנת 1994 העמידה המשפחה שטח של 59 מ"ר במרכז ירושלים והסבה אותו לאולם ולחדרי חוקרים. המשפחה התחייבה לסכום שנתי קבוע עד מאי 1997, עם אפשרות להארכת התקופה לחמש שנים נוספות; שאר המימון בא מפעולות השתלמות ותרבות ומהתקציב הקבוע של משרד החינוך.

ו. הכנסה מימי עיון ומהשתלמויות של בתי ספר, של אולפנים ושל מערכת החינוך הצבאית במכון מזי"א.

ז. השתתפות המזכירות הפדגוגית של משרד החינוך והתרבות בעלות הכנת מקצת ימי העיון במכון מזי"א.

3. מאז שנת 1989 המשרד לענייני דתות תומך תמיכה כספית במדור ספרות צפון אפריקה שבמפעל המילון ההיסטורי. בשנת 1995 נקבעו נהלים חדשים במשרד, והליכי הדיון לא הסתיימו באותה שנה. בראשית 1996 אושרה ההקצבה. בשלהי 1996 קבע משרד הדתות כי אין האקדמיה זכאית להקצבה משום שאיננה מכון תורני. ערעורנו על קביעה זו בנימוק כי במסגרת מפעל המילון ההיסטורי הספרות הרבנית לחטיבותיה תופסת מקום נכבד; ערעורנו תלוי ועומד.

הערכתנו היא כי אם נקבל הקצבה כלשהי ממשד הרתות היא תהיה נמוכה מאוד בהשוואה לשנים שעברו.

4. משרד התחבורה

מאמצע שנת 1995 פועלת ועדה משותפת של משרד התחבורה ושל האקדמיה להכנת מילון למונחי התחבורה (ביבשה, באוויר ובים). משרד התחבורה מממן את הפרויקט כולו (מזכירה, הוצאות אמרכליות, הכנת מצעים לעבודת ועדות המשנה וכיו"ב).

הוצאות

1. כוח אדם: עלות תשלומי השכר לסגל העובדים המדעיים, שרובם מדורגים בדירוג המח"ר (מדעי החברה והרוח), הוא כ-88% מהתקציב. הגידול בסעיף כוח האדם לעומת אשתקד הוא של 10% ונובע מהחובה להחיל את הסכם השכר הקיבוצי שנחתם במשק לשנים 1993-1996.

2. התפעול המדעי (מפעל המילון ההיסטורי, עבודה מדעית לענפיה ולשלוחותיה, הוצאה לאור, מאגרי מידע וכיו"ב) הוא כ-4% מהתקציב. עלויות התפעול המדעי פחתו השנה מאוד לעומת אשתקד מהטעם הזה: כל הוצאות השיפוצים והעמדת התשתיות, שהתחייבויות עליהן נעשו בתקציב 1996 בעקבות התוספת החד-פעמית של מיליון השקלים, היו קשורות במישרין ובעקיפין בהרחבת הפעילות המדעית, בהכנת מאגרי מידע וברכישת ציוד ותכנות מחשבים. לכן הן מופיעות ב"תפעול מדעי". בגינן התאפשר גם לקצץ בהוצאות הסעיף קיצוץ גדול בתקציב 1997.

3. אמרכלות: חלק מרבי מן האמרכלות הוא פועל יוצא של הפעילות המדעית, ושיעורה 7.3% מהתקציב. הקיצוץ של כ-21% בסעיף זה התאפשר בעקבות ההקצבה החד-פעמית ל-1996, שבגינה יכולנו לשלם סכומים מסוימים בעבור 1997.

גירעון תקציב 1997

הגירעון בתקציב נובע בראש ובראשונה מהקיצוץ בהקצבת משרד החינוך והתרבות, קיצוץ שקבעו משרד האוצר והממשלה. אלמלא התוספת החד-פעמית בשלהי 1996, היה הגירעון גבוה הרבה יותר.

זאת ועוד, המשרד לענייני דתות עלול להפסיק לחלוטין את תמיכתו או לחלופין לצמצמה צמצום ניכר.

הצעתנו היא לאשר את התקציב הגירעוני ולא לקצץ, לפי שעה, בפעולות האקדמיה, אלא לתבוע ממשד החינוך להשלים את החסר בהקצבה חד-פעמית במהלך 1997. זהו תקציב גירעוני על תנאי, כלומר הוא מותנה בהבנה עם משרד החינוך שהוא יכסה את הגירעון במהלך השנה. לא ברי שתקציב גירעוני מעין זה לא יאושר במשרד החינוך ובמשרד האוצר.

הוחלט לאשר את הצעת התקציב לשנת 1997, ובד בבד לתבוע ממשד החינוך והתרבות להשלים את החסר.

התקציב המפורט - ראה בעמ' 361.

ג. בחירת חברים חדשים

הוועדה לבדיקת סגולות המועמדים לאקדמיה – משה אור, אהרן דותן, שולמית הראבן, גד בן-עמי צרפתי ומנחם צבי קדרי (יו"ר) – נתכנסה ביום שני, ו' בטבת התשנ"ז (16 בדצמבר 1996). גם נשיא האקדמיה נכח בישיבה. הוועדה קיבלה שתיים עשרה הצעות למועמדים כחברים-יועצים או כחברים מלאים. חלק מן ההצעות כללו מועמדים טובים ביותר, אלא שנתמכו בידי מציע אחד או שניים ועל כן לא נידונו. המליאה שמעה את המלצותיהם של חברי הוועדה על כל המועמדים ושל חברים אחרים. הנשיאות הודיעה שיש לבחור מן המועמדים שני חברים מלאים ועד שלושה חברים-יועצים.

פרופ' יעקב זוסמן ופרופ' אבנר טריינין נבחרו לחברי אקדמיה. הסופר חיים באר ופרופ' מנחם קיסטר נבחרו לחברים-יועצים באקדמיה.

ד. בחירות לוועדים

התקיימו בחירות לוועדים שהיושבים ראש שלהם מכהנים כבר ארבע שנים. משה אור נבחר ליושב ראש ועד הפרסומים, וישראל ייבין ויוסף יהלום נבחרו לחברים בוועד הפרסומים. שולמית הראבן נבחרה ליושבת ראש ועד המינוח. אילן אלדר נבחר לחבר ועד הדקדוק. גדעון גולדנברג נבחר לחבר הוועד האמרכלי.